

Forskúli settur á stovn í Tórshavn

Við Tekniska skúlan í Havn er forskúli settur á stovn, hvørs endamál er at geva lærlinginum eina hylling á ávísa handverkinum, áðrenn hann fer í meistarlæru

Í Havn er nú settur á stovn forskúli hjá tekniska skúlanum. Tað er vorðð arbeitt við hesum seinastu árin, og er hetta nú eydnast.

Enn er hetta tiltak bert á byrjunar stigi, og eru tí bert tvær deildir á forskúlanum í Havn enn. Deildirnar eru í maskin og timburlæru.

Endamálið við hesum forskúla er, at skunda undir at gera lærlingarnar skjótari nýtligar hjá meistaranum. Umframt hetta verður lærlingurin sjálvandi dugnaligari, og kemur at kenna meir til tað starv sum hann hevur valt sær.

Tá lærlingurin hevur gingið á forskúlanum, og hann ser, at hetta ikki er júst tað hann hevði hugsað sær, er møgulegt hjá honum at sleppa sær úr læruni beinanvegin. Somuleiðis gevur skúlin lærlinginum umdømi, soleiðis at meistarin kann gera sær eina hylling av lærlinginum, og gera av um hann vil taka hann í læru.

Tað besta er um drongur, sum hevur í hyggju at fara í læru, fyrst fer á forskúla áðrenn hann fer í læru hjá meistaranum.

Forskúlin heldur á í triggjar mánaðar.

Í samband við at forskúlin nú er byrjaður, vóru bløð boðin at siggja deildirnar. Á maskindeildini greiddi J. P. Zachariasen, sum har stendur fyrri læruni, frá hvat lærlingarnir tókust við. Teir læra har at fila, merkja upp, tekna, slípa o. a. sum hoyrir læruni til. Henda deildin heldur til í húsnum hjá Grafia.

Hin deildin — timburdeildin — hevur í løtuni 10 lærlingar, og læra teir her ymiskar bindingar o. a. Í hesum sambandi legði stjórin fyrri tekniska skúlanum í Havn, Johan Ziska, stóran dent á hvussu gagnlig eisini henda deildin var. Onkur lærlingur, sum hevði verið í timburlæru hjá meistara, hevði so at siga bert arbeitt við forskallingsarbeiði, tó ikki soleiðis at skilja, segði Ziska, hetta er týðningarmikið arbeiði, men hoyrir kortini ikki undir tað sum kallað verður húsasmið.

Umráðandi at læra í Føroyum

Tá tala og skriva verður um at ungdomurin fer av landinum,

kemur eisini spurningurin upp, hvat vit hava at bjóða tí upp-vaksandi ættarliðnum. Her mugu fyrst og fremst lærumøgu leikarnir takast við. Til dømr viðvíkjandi sjómansskúlanum verður ofta sagt, at hetta er einki annað enn ein export skúli. Hann framleiðir vøru til útflutnings, og sum aðrir fáa gagn av, og ikki vit sjálvir.

Viðvíkjandi teknisku læruni

hevði Johan Ziska aðra uppfatan. Hann segði, at vit gáa alt ov lítið eftir hvat hið hendir uttan um okkum. Hann helt tað vera skeivt, at lærudreingir bert hava møguleika at læra tað, sum viðkomandi kann nýta heima í Føroyum. Um onkur

betur vorðð um hann hevur lært ávísa handverkið, segði Ziska.

Tekniski skúlin

Tað var hin 24. apríl 1934 at Tekniski Skúli varð settur á stovn í Havn. Hann fór at virka

1. partur av greinarøð

fer av landinum og búsetur seg áurastaðni, verður neyðugt, at hann fær arbeiði har, og tá er

2. nov. sama ár, og eru sostatt liðin 35 ár síðani skúlin fór undir virki sitt.

Í hesum sambandi segði J. Ziska, at tað sær soleiðis út, at tað skal henda nakað viðvíkjandi skúlanum 5. hvørt ár. Tá skúlin hevði virkað í 25 ár vórðu skúlahús keypt, á 30 ára føðingardegnum varð kvøldskúlin niðurlagdur, og dagskúli settur í staðin. Nú eru sum sagt 35 ár liðin og í ár kom forskúlin.

Annars hevur skúlin í hyggju at byggja nýggj hús í 5 hæddum á 48.000 stórt m² grundokki út í Marknagili.

Í hesum holi — ella holum — er ætlanin at hava alt, sum hoyrir til læruna, istaðin fyrri sum nú, at reika ymsastaðir í býnum. Har verða m. a. verk-

Timburdeildin í arbeiði

Heimsmeistararakappingin í spjót-fiskiskapi, — eitt stórt vónbrot

(Framhald)

7.8.: Sóln var komin høgt á luftina áðrenn ítalsku organisatorarnir fingi upp í lag at leggja frá landi. Leiðin gekk í dag til oynda Salina, og øll liðini vórðu samanstúvað umborð á ótrúliga skitnum herskipi, sum ivaleyst hevði sæð sínar bestu dagar longu á dogum Mussolinis.

Komin undir oynda fóru allir í maskinbátar og so hvør í sína ætt. Vit royndu fyrst sunn-anfyri, men einki livandi var at siggja, hóast vit enn orkaðu at kava rettiliga djúpt. Vit sigldu tí norðurum, har bátsmaður okkara vildi vera við, at hópur var av fiski. Men har var einki mætti, eingin stertur at siggja.

Vit vendu síðani aftur til Vulcano, fóru í eyðkennisbúnar og sigldu móti býnum Lipari, sum er høvuðstaður oyggjanna (9000 íbúgar) og sum liggur á oygni av sama navni. Opningar hátíðarhaldi, skuldi vera har so tað var dagur í viku har í býnum.

Alt byrjaði við vanliga ruðuleikanum, men eftir góðum tíma vóru liðini úr øllum 30 londunum stillaði á rað, hvor liðleiarar við skelli við landanavnum á. Skrágongan

spakuliga gjøgnum hin gamla miðaldarkenda býin, steðgaði oftani upp (hví visti eingin), men endaði langt um leingi uppi á stórum palli í øðrum parti av býnum. Nógvir hildu røður, teirra millum borgarstjórin á Lipari. Allar røður vórðu hildnar á ítalskum máli, so tað var lítið, gestirnir skiltu, men fjöldin klappaði óført, serliga tá orðið »Italia« fyrirkom í røðunum.

Aftan á røðurnar vórðu tjóðsangir landanna spældir samstundis sum flaggið hjá hvørjum landið varð heysað.

Liðleiarar okkara mundi mist skeltið við »sole Farøer« o. a. tá foroykska flaggið fór upp, samstundis sum »Kong Christian« var spældur! Danir fingi eisini »Kong Christian«, ið sum kunnugt heldur ikki er tjóðsangur teirra. Eysturrikska flaggið datt niður aftur á hálsari leið upp í stongina, og okkurt landið fekk skeivt flagg. Stutt sagt, kaos og kleyvarskapur av einum, eyðkenda ítalska slagnum.

Hátíðarhaldið endaði við, at menn fóru inn á gólvið hjá borgarstjóranum. Aftur sami ruðuleikin, og tú fekst hvorki vátta ella turt, um tú ikki stridd-

ist fyrri tað. Vit valdu tí skjótt at sleppa okkum burtur úr øllum rokinum og vendu aftur til Vulcano.

8.8.: Væl áðrenn solarris morgunin eftir, vórðu menn út-purraðir. Flestu liðini biðaðu millum ein og tveir tímar eftir morgunmatinum. Tá varð kunngjørt, at morgunmatur fekkst ikki í dag, tí tenararnir báðir vóru farnir í verkfall!

Nakað út á fyrrpartin sluppu vit avstað. Eftir 3 tíma sigling vóru vit undir oygni Filicudi, og fóru úti at vita um fiskur skuldi vera har. Sama skilið, vókur nattúr, avbera klárur sjógjovur, men einki livandi.

Heldur ikki her vóru ítali-menn og amerikamenn at siggja. Teir høvdu verið á luxushotellinum og hvílt, meðan hini londini høvdu latið seg lumpað at lata seg úttúra.

9.8.: »Mær dámar hetta ikkie helt góði vinnaður okkara, Papó doktari, fyrri og hugdi smerkjandi upp á luftina, »her kemur ódnarveður«. Enn var veðrið av tí besta, og vit dugdu onga broyting at siggja á luftini, samanborið við hinar dagarnar. Men Papó, ið er ovastur fyrri sonevndu Parascuba — bjargingarstyrkjunum (fall-

skýggjafroskmenn), mundi víta, hvat hann tosaði um. Og hann fekk rætt. Hetta skuldi vera 1. kappingardagur og ætlanin var at fara til Filicudi, men longu tá vit nærkaðust Salina, brast ódnarveðrið á við nógvum vindi, regni og torðsláttir. Ein tornado fór yvir oyggjarnar. Vit fóru inn til bygðina Lingua á Salina at kroka, men tá var helvatin av smábátaflotanum longu farin víðari móti Filicudi.

Høvdu vit verið vitnir til nógvan ruðuleika hinar dagar-nar, so hevði tað verið lítið av miklum, tí nú bar av. Niðri á sandinum gingi einar 200 ráðaleysir menn, umframt fleiri hundrað fólk úr bygðini.

Veðrið var eftir 2 tímum gott aftur, men í fleiri tímar gekk alt og spákaði aftur og fram, meðan eingin visti, hvat organisatiónsmenninir ætlaðu, ella hvar teir yvirhøvur vóru. Liðleikarnir vórðu kallaðir saman til fundar, men ógjorligt var hjá ítali-monnum at taka nakra avgerð. Tað var bert CMAS-skrivaranum, Irinu van Armen fyrri at takka, at fundurin yvirhøvur kundi gjøgnumførast. Hon tók í veruleikanum reðið av ómøguligu ítalsku organisatorunum og leiddi fundin.

Men so nógvr roks og fjas var longu farið fram, at nú var so seint, at tað fór at verða myrkt áðrenn kappingin varð av. Endin varð, at ítali-menn noyðdu at kapitulera og viðganga, at teir ikki vóru menn fyrri at skipa fyrri kappingini henda dag.

Afturvendir til Vulcano fáa vit stundir at fara til fjalls, niðan á sjálva vulkanina. Landslagið her minnir avbera nógvi um tær myndir av mánanum, vit hava sæð. Ógvuliga illgongt og skurslut er í erva, og uppi við sjálvt gosopið í 386 metra hædd er púra oyði. Væl ber til at fara niður í vulkanina, niður á stóra fløtu, har sum einuferð flótandi lava goysti upp.

Seinastu eldgosini vóru í 1888 og 1890; tá vórðu ógilarar rúgvur av lava og ósku slongdar himmalhøgt og fleiri fjórðingar út á sjógvi.

Hóast einki veruligt eldgos er nú, sprýkja svávil og svávil dampur sum stór skýggj upp mangastaðni í sjálvum munna-num. Nevast kann, at norðari parturin av oygni, Vulcanello av navni, eins og Surtsey reis úr havi í árinum 183 fyrri Krist. Norðasta av eolfsku oyggju, num, Stromboli, er kend fyrri